

JURNALUL ZILEI

A fost o zi obișnuită de lucru. Și sâmbătoare cu cruce roșie în calendarul ortodox - soborul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul. Țara e plină de loane și loni. Presa n-a scris însă decât de Elena Ceaușescu și aniversarea ei.

ADI

De ziua Eleni Ceaușescu, fenomene naturale precum nașterea ori moartea au fost neantizate! Nimeni n-a avut voie să anunțe aniversarea ori moartea unui apropiat. Din mica publicitate au fost scoase la 7 ianuarie aceste rubrici. Reiese, după răsfoirea ziarelor, că țara stă cu ochii ațintiți asupra unei femei, „academician, doctor, inginer”, „om

politic de nivel mondial”, „soție și mamă exemplară”. După citatele reproduse de presă, toată planeta se minunează de această culme a omului nou, multilateral și desăvârșit dezvoltat.

CPEx-ul, condus de soț, i-a adresat o scrisoare de felicitare și printr-o „hotărâre-decret” i-a făcut cadou titlul de „Erou al Republicii Socialiste România”. A cuvântat și ea. Și a primit în mii de mesaje „urarea fierbinte a întregului popor”. Oamenii rîd pe ascuns de situație, căci nimeni din „popor” nu e-n asentimentul expeditorului. Când vorbesc despre ea îi spun ADI.

(Continuare în pag. a II-a)

7 ianuarie 1989 - Dimineața, într-un studio de filmare al CC

ELENA CEAUȘESCU, ACTRIȚĂ ȘI ORHIDEE

De ziua ei era bine dispusă

7 ianuarie 1989. Elena Ceaușescu s-a trezit de dimineață. În jurul orei 7:00, dacă nu chiar mai devreme. Nu era ceva neobișnuit pentru ea, în fiecare zi se trezea cu noaptea-n cap, așa era metabolismul ei, făcut pe ore mici. Dar, mai ales în această zi de 7 ianuarie 1989 trebuia să fie în picioare cât mai repede: implinea 70 de ani. Anul acesta era special, avea cu ce se lăuda. 1989 reprezenta momentul de glorie al carierei sale politice. Însă, nu era timp pentru bilanțuri: aștepta coafeza, maseuza, croitoreasa, etc. etc. Pentru a o pregăti pentru filmul aniversar ce se „turna” în fiecare an, realizat pentru fondul special. Pregătirea tinutei era cu dichis, și trecuseră demult vremurile când frecvența, împreună cu doamnele nomenclaturii, o „casă de frumusețe” de pe Primăverii, un fel de beauty salon al prezentului nostru. Timpul aparițiilor stângace în public trecuse, o dată cu saltul sotului ei, Nicolae Ceaușescu, în politica de deschidere internațională. De când începuse să iasă în lumea largă, persoanele specializate în ale înfrumusețării veneau deja, preț de vreo câteva aniversări bune, în Mircea Eliade nr.50 - colț cu Primăverii, chiar la domiciliul prețioasei cliente.

„7 ianuarie 1989, ora 10:30 dimineața, într-un studio de filmare al CC”, rememorează cineastul Panțelie Tuțuleasa, fost operator de film al familiei Ceaușescu. „Am găsit-o acolo. Ne aștepta (nu venisem singur să o filmez, eram însoțit de un asistent, dotat cu «sursa de lumină» specială pentru filmul color). Nu mă aștepta pe mine în mod special!”. Deși ar fi putut să îl aștepte, umoristic vorbind, deoarece cele două condiții pe care trebuia să le îndeplinească atunci când, cu ani în urmă, fusese înștiințat, la Sahia Film, că va fi operatorul lor personal de film erau în primul rând profesionalismul, apoi ținuta (prezența). „Tot ce a fost în fața aparatului meu de filmat trebuia tratat egal. Pe Elena Ceaușescu am tratat-o egal. De-a lungul timpului am aflat din lateral că familia Ceaușescu era multumită de profesionalism. Nu cred că îi impresiona prezența fizică. Deși...” Deși la prezența domnului Tuțuleasa stătea foarte bine: 1,81 înălțime și o oarecare asemănare cu actorul Roger Moore - „il opreau atât bărbății, cât și femeile pe Calea Victoriei ca să-i facă acest compliment”, mărturisese soția dănsului. „În acea dimineață a lui 7 ianuarie 1989, Elena Ceaușescu era îmbrăcată

Elena Ceaușescu, încântată de gentilețea sotului ei și de floarea oficială a Republicii Singapore - țara care botezase o orhidee cu numele ei. Foto: AGERPRES

parcă în două piese de culoare bej. Nu îmi aduc aminte exact. Culmea e că nu îmi aduc aminte exact cum era îmbrăcată ea, dar îmi aduc aminte cum eram îmbrăcat eu! Aveam un costum de culoare gri-petrol, și o frumoasă cravată de lăcusa făcută de fata mea (care lucra la fabrica de mătăsuri

„Select”). Cât ar părea de stupid, domnul Tuțuleasa este foarte intrigat că nu își mai aduce aminte exact cu ce obiect vestimentar din vasta garderobă aflată în casa din Mircea Eliade nr.50 era îmbrăcată. „E important! Pentru mine este foarte concludentă garderoba. Pentru ceea ce înseamnă filmul color. Acea garde-

robă, cât ar părea de absurd, e istorie”. Să nu intrăm încă în garderobă, să rămânem la momentul „filmării aniversare”. „Era protocol de stat, universal valabil”. Prin urmare, îi aștepta. „Era la birou, în picioare. Filma din acea dimineață nu a fost mai altfel decât filmările aniversare din alți ani. Doar că se simțea că

ajunsesse la apogeu, era bine dispusă, învățase multe cu privire la imaginea ei. Devenise profesionistă. O acțiță profesionistă. Realiza că este o imagine a timpului, o imagine a istoriei”. Era chiar atât de deșteaptă? „Să știți că da. Pentru că într-o fracțiune de secundă analiza care este imaginea pe care trebuie să

o ofere. Și el, dar ea mai mult decât el (de altfel, ei doi vizionau filme din afară, Dallas-ul de exemplu). Nu ne referim atât la înfățișare, cât la capacitatea ei de a juca un rol special. În fața aparatului de filmat era o mare acțiță și în special ziua de naștere îi dădea o stare anume. Juca în propriul film, de ziua ei. Prima

„indicații regizorale” sumare. Atât. Pe urmă viziona ce am filmat. Nu tot timpul. Iar dacă era vorba de obiecții, nu le avea ea, ci el! El le avea de obicei la peliculele în care apăreau amândoi”. „Întotdeauna ea avea grijă cu îmbrăcămintea, avea grijă cu mersul, să nu se uite în jos, să nu se uite în lateral... Ea a avut un accident de mașină prin anii '70-'80, nu mai îmi aduc aminte exact. Bineînțeles nu era ea la volan, o frână de mașină, un ușor cap în parbriz... Întotdeauna mi se recomanda să am grijă când îi filmez fața, zona frunții, deși mă uitam la masa de montaj cu atenție, și nu se vedea nimic. Filmul nu se retușa. Filmul trebuia făcut perfect și pentru asta trebuia să... gândesc! Pot să-mi cer scuze pentru ceea ce am făcut, dar dacă nu făceam eu, făcea altul! Și, serios vorbind, și pe vremea lui Carol al II-lea era cam la fel. În anii '70 am filmat la Casa Albă cu mânuși albe. Nu e cazul să ne punem acum mânuși negre...”

Decorul în care s-a filmat la 7 ianuarie 1989 era cam același ca în fiecare an. „Un birou cu un maldăr de dosare, dar un birou foarte ordonat. Cred că avea o vază cu flori. Îi plăceau lăcrămioarele (ei aveau tot timpul flori proaspete de la Codlea, plus cele pe care le primeam). Ar fi putut avea orhidee, dar nu erau în serele noastre pe atunci. De fapt, nici nu avea nevoie de orhidee, pentru că ea însăși era o orhidee! Serios. Prin 1986, familia Ceaușescu a vizitat Singapore. În cadrul vizitei, Elena Ceaușescu a fost invitată la Grădina Botanică, un loc deosebit, întins pe aproape 47 de hectare, cu o grădină cu aproximativ 2.000 de orhidee, diferite specii. În momentul vizitei, în această grădină exista o orhidee-experiment, tocmai fusese creat soiul. Ca un gest de protocol, conducerea grădinii a botezat unul din «hibridii de orhidee clasa VIP» cu numele Eleni Ceaușescu”. De fapt, decorul nu conta prea mult pentru ea, important pentru ea era cum se prezenta în fața aparatului de filmat. „Era preocupată aproape numai de ținută, de haine! De fapt, într-un anumit fel, eu am condiționat treaba aceasta! De exemplu, la un moment dat am discutat cu cineva ca să transmită să-și schimbe doamna coafura! La capitolul coafură am avut cele mai mari probleme. Și la capitolul basma!” A discutat cu „consilierul de imagine”?! „Nici nu știam la vremea aceea de așa ceva. Exista pe lângă ei un ambasador (da, da), un tip care știa codul manierelor elegante. Prin el încercam să le transmitem ce modificări trebuie să aducă ținutei, mai ales că imaginile color nu iartă.

(Continuare în pag. a II-a)

ARTICOLUL ZILEI

Trandafiri în ianuarie

O zi luminoasă a națiunii române. Șapte ianuarie 1989. O zi, poartă înaltă prin care trec gândurile unui întreg popor. Gândurile acestea pline de sinceritate și căldură umană sunt adresate distinsei femei care este simbolul personalității active, al luptătoare pentru țeluri nobile, Elena Ceaușescu. Împreună cu posturile de radio și televiziune, presa cotidiană, săptămânală, periodică, mai multe edituri au marcat acest eveniment însemnat. De sub litere de plumb cald au apărut antologii omagiale. Una

dintre ele, tipărită de Editura Eminescu, are un titlu inspirat: „Cununa de lauri”. Volumul a apărut sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste și al Consiliului Național al Femeilor. Mai bine de o sută de autori - oameni de literă, plasticieni, artiști ai primelor noastre scene, își exprimă profunde gânduri de recunoștință, adresate tovarășei Elena Ceaușescu, gânduri care iau forma poeziei, fie pe cea a genurilor epice.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

7 IANUARIE 1989

Aseară, telefon Andrei, târziu, vorbea din Elveția. Se auzea atât de clar, ca și când ar fi fost în camera de alături. Radu, zice, vede numai suprafața lucitoare a realității americane, nu vroia să înregistreze mizeria, cozile, fața întunecată. Îmi povestește apoi, cum a cumpărat el la Bruxelles, la Flohmarkt un mic tablou cu Nagy Ferenc. Dacă știu cine e pictorul asta ungar. Nu știu, să se uite el în vreun lexicon de pictură. S-a uitat, zice, e un artist maghiar din secolul al XIX-lea, pe la mijloc. Mica pânză înfățișează un peisaj de pustă, un colț de sat, o fată cu niște găște. L-a lăsat pe nimeni toată, urmează să-l restaureze. Ajunul Crăciunului l-a prins la San Francisco, după-amiază s-a dus să viziteze Muzeul de Artă Modernă, dar e destul de sarac. Când să se închidă, vânzoleală de chelneri cu platurii, tacâmuri etc. În sălile contigue se aranjau mese multe pentru seara de Ajun. Îi trimite pe Radu să vadă cam despre ce e vorba, n-ar putea și ei să se acțueze, tot n-aveau nici o invitație pentru seara asta!

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Revelionul ospătarilor

Până în 1990, anual, în seara de 7 ianuarie, colectivele de ospățari de la restaurante și șefii lor se întâlneau la Revelionul ospățarilor. După Revoluție, acesta a devenit o amintire. Petrecerea de atunci era specială prin tarifele mici și produsele foarte bune oferite. Pentru că știau de acest Revelion special, „pietării”, adică taximetristii ilegali, se înființau încă de la miezul nopții pentru a-i transporta pe ospățarii cheffii către casele sau restaurantele lor. Aceștia câștigau bine și erau instâriți pe atunci, pentru că bacșii erau gras. Ospățarii soseau cu taxiurile, îmbrăcați cu toții în cele mai frumoase costume, cu cravată, în timp ce soțiile sau colegile lor purtau rochii elegante. Breașla era una respectată; însă în unele cazuri, ca și gestionarii de magazine, cei care în general serveau la restaurante etalau un ușor aer de superioritate, ca să nu spunem că unii erau chiar zbiri pe moșia statului - unitățile de alimentație publică, cum se chemau pe atunci. Ineditul consta în faptul că erau mulți care plecau la sau de la petrecere direct la serviciu. Vremuri boeme, mult diferite de ce se întâmplă astăzi. La Iași, o astfel de petrecere era organizată la cantina muncitorească CFS, ce rămânea aranjată de la Revelionul adevărat. La petrecere, șefii de restaurante mascau o oarecare bunăstare. Se serveau vinuri fine, nu în sticle de trei sferturi în care se găseau în mod obișnuit, ci ascuns în sticle de un litru, ca pentru muncitorii de rând. Nu lipsea vodca și vinul spumant în loc de șampanie. Oamenii se distrau mai abitrit ca niciodată, mâncau de toate, inclusiv sarmale, și beau ca tătarii. Dar, spre deosebire de Revelionul obișnuit, la petrecerea ospățarilor nu lipsea Pepsi, băutura atât de căutată atunci. Și nici cuvântările încurajatoare ale șefilor care, la începutul sindrofiei, țineau câte un speech în care îi îndemneau pe subordonați către noi succese în activitate.

„Cei care serveau de obicei în restaurant erau în acea noapte cei serviți. Revelionul nostru, al ospățarilor, care avea loc la 7 ianuarie, se organiza la cantina CFS (Combinatul de Fibră Sintetică), pentru că, unitatea fiind foarte mare, avea o cantină enormă, cu peste 2.000 de locuri”, povestește ospățarul Serban Liliac, acum șef de sală la restaurantul Select. „Pe atunci se lucra, ospățarii nu primeau liber pentru Revelionul de pe 7 ianuarie.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Eleni Ceaușescu

Ultima aniversare a Eleni Ceaușescu! Cine însă să fi știut atunci?

Fix la ora 9:15 au început, conform protocolului delegațiile de felicitare: 5 minute - felicitări din partea consilierilor, alte 5 minute - felicitări din partea secretarilor, și tot atât - felicitări din partea viceprim-ministrilor. Până la 11:30, când era programată „Festivitatea aniversară a Zilei de naștere”, Vasile Nicoloiu, șeful protocolului de stat de pe lângă Consiliul de Stat al RSR

CALENDAR

7 ianuarie 1989
Soarele a răsărit la 7:51, a apus la 16:53
Luna a răsărit la 7:55, a apus la 16:14
Sărbătoare creștină
Soborul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul și înainte Mergătorul Domnului

S-a întâmplat la 7 ianuarie 1989

- La Beijing a avut loc o manifestare festivă dedicată omagierii Eleni Ceaușescu în prezența ambasadorului României la Beijing, Angelo Miculescu
- La Paris s-a anunțat că principalele două partide de opoziție - Adunarea pentru Republică și Uniunea pentru Democrația Franceză - vor prezenta liste comune de candidați în 220 de orașe cu peste 30.000 de locuitori, în viitoarele alegeri municipale ce vor avea loc în Franța în luna martie
- Curtea supremă a Indiei a pronunțat sentința definitivă de condamnare la moarte a lui Satwant Singh și Kehar Singh, pentru asasinarea fostului prim-ministru Indira Gandhi la 31 octombrie 1984.
- Turcia nu a permis sporirea numărului de arme nucleare staționate pe teritoriul ei, a declarat purtătorul de cuvânt al Ministerului ture de Externe, İnal Batu

Ramona VINTILĂ

La aniversară cu stații și paznici

7 ianuarie 1989. (uraaa, aplauze prelungite, ovatii) E zi de sărbătoare. Ziua „Cabinetului Doi”. E dimineața, ora șapte, șapte și ceva. „Poala, sunt Dungulița, răspunde”. Urmează un scârțâit pe înaltă frecvență, care ar fi făcut urechile pălnei și gurile pungă oricui s-ar fi aflat pe o rază de câteva zeci de metri. Noroc că nu se afla nimeni străin. Doar... omul și pomul! „Dungulița, sunt Poala, raportează, tată” se aude din stația de emisie-recepție atârnată de gât, lângă termosul cu nechezol. „S-a trezit Tovarășa, s-a ridicat și umblă. Imediat trebuie să vină și florile, voi să fiți pregătiți la poartă”. În vila de protocol maxim din Kalinin (în prezent Mircea Eliade) la numărul 50 începe forfota. Tovarășul Nicolae și tovarășa Elena s-au trezit, nu neapărat în această ordine, și tot personalul e la posturi. Bucătarii în bucătărie (de fapt un oficiu fiindcă tovarășii nu suportă mirosul de mâncare), cameristele în camere, portarii la poartă și în perimetrul de securitate extins de pe Primăverii până hât, la buza lacului.

„Paștele mă-sii, miroase a iahnie de fasole cu cărnați, iar ne iau la șuturi”. Dacă era ceva dat în consemn mai abilit decât intrarea străinilor și menținerea liniștii absolute („liniște... aaaa... liniște!” Vă mai amintiți?) era cunoscut faptul că mirosurile de răntăș scoteau pe tovarășii din sărite mai ceva decât nenumăratele escapade amoroase ale lui Nicușor. Sau bărbatul lui Zoe. Sau „Steaua” lui Valentin, „că pierde vremea cu toi golanii pe stadion”. În dimineața aceea de sărbătoare (uraaaaa, aplauze prelungite, ovatii) țara avea să aștepte mai întâi ca „cea mai dintre femei” să treacă puțin pe la baie, să servească apoi în fugă micul dejun, să primească tradiționalul buchet de flori de la sot – întotdeauna primul în acea zi – și să se pregătească de plecare spre CC, unde avea filmări.

Ca aproape niciodată în celelalte zile ale anului, în acea dimineață, cuplul Ceaușescu nu și-a făcut obișnuita vizită în complexul de tip SPA amenajat la subsolul clădirii. Cămea e că, printre atâtea maimuțări ale luxului occidental la care cuplul se dădă fără nici un fel de remușcare în intimidate, cei doi chiar credeau în adevărul „sănătății prin apă” cum se spune că denumeau instalațiile de relaxare de care beneficiau numai ei doi. Adică o piscină – un cabinet de reflexoterapie, o așa zisă baie de flori, două saune finlandeze, două separeuri pentru hidromasaj și dușuri scoțiene, cabinet de cosmetică, salon de coafură și frizerie. În acea dimineață a fost uitată și vizita în sera exotica de la etaj, unde portocalii, mandarinii și palmierii făceau casă bună cu papagalii multicolori și porumbelii pestriți. Păunii, atât de agreați de tovarășa Elena, dar despre care personalul de serviciu credea că aduc numai nenorociri locului unde sunt crescuți în captivitate, aveau domeniul afară, în imensa curte și în foisorul dinspre Primăverii. Acolo, țipetele lor, deloc plăcute auzului, nu aveau cum să deranjeze vecinii (de unde atâția vecini!?) și erau cel mult subiect de tachiinare și de luat la mișto între oamenii cu stația atârnată de gât. „Ați zis ceva șefu?”

În acea dimineață de ianuarie, tovarășa Ceaușescu nu și-a făcut, ca de obicei, toaleta în celebra baie de la etaj. Baie despre care și astăzi se mai crede că ar fi avut robinete din aur, cada din cinesție ce metale prețioase, dar care în realitate nu atrăgea atenția decât prin dimensiunile impresionante pentru o sală de baie, prin oglinzile dispuse de jur împrejur pe pereți și prin sofașa așezată, moț, în mijlocul încăperii întocmai ca odinioară în depravatele băi romane. În acea

Valentin Ceaușescu, ciocnind un pahar cu părinții săi, în primul rând cu severa sa mamă peste a cărei zi de naștere nu putea trece cu ușurință! Foto: AGERPRES

dimineață, ultimul aranjament al austerei coafuri, lovitura de maestru pe ultima suviță rămasă rebelă a fost desavârșită în dormitorul conjugal. De departe cea mai valoroasă de la etaj, încăperea era denumită de personal „Dormitorul Murano” datorită oglinzii aflate și ea în aceeași situație ca operele științifice ale tovarășei academician. Adică de o valoare inestimabilă! Despre oglinda, șlefuită de meșteri venetieni și împodobită cu sticlă de Murano de culoarea înteneșului absolut, se spune chiar că era piesa favorită a Tovarășii. Mai puțin decât bijuteriile familiei așchinate în seiful mascat de la capul patului, decât mobilierul stil din camera de lucru și chiar mai mult decât un porumbel pestriț. Păunii, atât de agreați de tovarășa Elena, dar despre care personalul de serviciu credea că aduc numai nenorociri locului unde sunt crescuți în captivitate, aveau domeniul afară, în imensa curte și în foisorul dinspre Primăverii. Acolo, țipetele lor, deloc plăcute auzului, nu aveau cum să deranjeze vecinii (de unde atâția vecini!?) și erau cel mult subiect de tachiinare și de luat la mișto între oamenii cu stația atârnată de gât. „Ați zis ceva șefu?”

După ultimul retuș al coafurii, tovarășa s-a suit în mașină și, însoțită de la distanță de „Poala” și de „Dungulița”, precum și de un oțat de ușurare din partea menajerelor, a pornit spre CC unde pe ordinea de zi figurau filmările pentru imortalizarea împlinirii a 70 de ani, apoi căciulirea în șir indian a tuturor tovarășilor și tovarășelor cu funcții de răspundere pe linie de partid și de stat sau care sperau ca anul 1989 să le

aducă o avansare, un pas înainte, altul decât un șut în fund. Au suit astfel golgole treptelor până la Cabinetul Doi delegații Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie, Ministerului Educației și Învățământului, UAGSR-ului, reprezentanții Consiliului Național al Femeilor, ai tineretului comunist, ai studenților comunisti, ai pionierilor și, la final, ai organizației PCR a „Municipiului” București. Și da-i pupături de mână, și da-i tămăeri, și da-i omagii pe bandă rulantă, la foc automat. S-a dat astfel rostire înaltei prețurii pentru viața închinată patriei, propășirii acesteia, trimfului comunismului, intruchipării stimei și recunoștinței, flăcării viei a științei și tehnicii călăzite de înfăptuirea mărețelor idealuri. Și mai era ceva... da, desigur, tradiționalul „La mulți ani!”. La auziți! „Frumoase versuri spunea țara/Să trăiască, să n'florească, să trăiască, de împliniri să aibe parte/De belșug, de sănătate, de ani lungi, frumoși și buni...”

Mai târziu un pic, în cadrul festivității, evident omagiale, care a avut loc la Palatul Consiliului de Stat, „s-a dat citire” (că doar nu fcel) scrisorii adresate Toașei de către CPXEX al CC al PCR. „Cu prilejul acestui înălțător moment sărbătoresc”, se spune în scrisoare, „dorim să vă aducem, asemenea tuturor fiilor patriei, cel mai fierbinte omagiu...” etc. etc. Despre fiicele patriei nici un cuvânt! Mucles! Probabil fiindcă la moment aniversar, femeia-i numa' una, și aceea ne e mama, tovarășa de viață și om de știință de renume mondial! După care i-a fost conferit titlul de onoare suprem „Erou al Republicii Socialiste

România” Cupa de șampanie ciocnită aici nu a fost decât preambulul mesei tovarășești ce avea să urmeze la caderea serii, masa fiind organizată, ca de obicei, la Clubul Floreasca, fiindcă acolo, în Kalinin 50, nu intrau decât membrii apropiați familiei.

La Club se ajungea la lasatul serii, cei doi amfitrioni de onoare fiind precedeți de „Poala” și „Dungulița” urmați de invitații speciali, cu toții selecționați în funcție de prietenia arătată de familia Ceaușescu sau de priceperea cu care priceau la tabietul vellei și popa prostu'. Pe la începutul chermezei tovarășești, sau ori de câte ori tovarășa simțea nevoia, urma „faza cu seminul”, un soi de „scenă a balconului” revizuită și adaptată regulamentar la condițiile Clubului Floreasca. Despre ce era vorba? Păi, Tovarășa se ridică de la masa cu fursecuri și se îndreptă (din păcate prea dreptă și cam teapănă) cu paharul în mână spre seminul din încăperea. Aici, cu o mișcare studiată atent în filmele imperialștilor decadenți, atât de înfierată de prin anii '80 incoace, se lăsa tămăiată, de data aceasta în varianta „soft”, de onor asistente. Fiindcă răceala proverbială a „cabinetului doi” parca ieșea și mai în evidență în atmosfera de căldură emanată de șemineu, chiar și apropiatii probabil că-și dădeau ghionturi și își spuneau că se potrivește acolo ca nuca-n perețe, locul ei fiind – chiar și după atâția ani petrecuți imitând luxul Occidental – în dosul teighelei cărciumii comunale din Petrești. Seara se încheie cu câteva sprituiri din vestitul vin alb de Sâmburești și-un cântec de pahar după care se pleacă, regulamentar, spre reședința de vizavi,

aflată la doar câțiva pași distanță. Pe drum abia au timp să admire brazilia abia vopsiți în verde-cruș și vigilența șaroniei și a lui Corbu, cei doi labradori care îi simt (vorba vine) de la o poștă.

Un ultim pahar de Sâmburești, o îmbrățișare cu copiii și un „tonțonel” atins a noroc la urcarea pe scări spre dormitor a încheiat, în '89, ziua aniversară a Elenei Ceaușescu. Probabil nu cea mai reușită, dar cu siguranță ultima.

Ianuarie 2009, pe la începutul lunii, ora șapte, șapte și ceva. Doi bătrâne simpatice apar pe aleea păzită de jandarmi. Haiși, dezinvolți și băgăcioși, și-au făcut repede prietenii în toate plantanoarele. Schimbul unu, doi și trei, că oamenii mai au și insomnii. Iși plimbă cei doi câini, zilnic pe același traseu. Sala Floreasca, Club Floreasca, bulevardul Eliade (fost Kalinin), Primăverii și retur.

În spatele fostei reședințe a cuplului Ceaușescu se construiește un bloc de „office-uri”. Probabil ceva cosmopolit, multinational. În aer miroase puternic a iahnie de fasole, muncitorii profită de un moment de răgaz înaintea lucrului și mânăncă sănătos, să le ajungă până la prânz. Bătrânele zâmbesc cu gura până la urechi și trag aerul răcoros al dimineții de iarnă direct în piept. Cu mirosul de fasole cu tot. Într-o clipă de neatenție cei doi câini o zbughesc vizavi la vila Eliade (fosta Kalinin), numărul 50. „Poala, inapo! Dungulița, la mine băieți!”. Și câinii se depărtează ascultători din fața gardului ce va fi mutat. Fiindcă o bucată din curtea reședinței fostilor dictatori se retrocedează.

Vlad TEODORESCU

7 ianuarie 1989 – Dimineața, într-un studio de filmare al CC

ELENA CEAUȘESCU, ACTRIȚĂ ȘI ORHIDEE

(Urmare din pag. 1)

Ambasadorul era școlit la Moscova și mai era o pregătire și la noi, la fosta școală de guvernante «Notre Dame de București». Au fost mai mulți ambasadori de acest gen. Am căutat să le explicăm și ei, și lui (până la nivelul secretarului CC care răspundea de presă) cum să se îmbrace. Adică, nu pătrățele, nu culori nepotrivite etc. etc. „Nu-mi aduc aminte când am filmat-o prima oară, pentru că aproape toată viața am făcut asta!” (râde). „Și nu mai știu când am filmat-o prima oară pentru că nu era un subiect important pentru mine! El era mai important, el era șeful statului! Și, în fond, mie nu mi-a comandat nimeni filme cu ea! (râde iar). Făceam filme la comandă, asta e, dar încercam să le fac profesionist, pentru că, în fond, era vorba despre meseria mea. Timpul. Timpul acesta de când s-a alăturat soțului ei pentru a merge în afară împreună. Eu târziu mi-am dat seama că eram cam pe cont propriu! Întotdeauna ea avea un program paralel pe care nu-l puteam urma!”, „Garderoba lor vorbește clar despre timpul parcurs de ei. Se poate spune, însă, că acea garderobă e ea, Elena Ceaușescu!”. Iar garderoba, de parcă aceasta ar fi cheia unui personaj cu mai multe fețe pentru că da, „Elena Ceaușescu avea mai multe fațete”, spune Tuțuleasa. „Nu degeaba a ieșit regina balului la una dintre petrecerile organizate în București la 1 Mai 1939, pe Strada Veseliei din Ferentari.

Și, culmea ironiei, sau cum e ironia vieții, sau cum le așază viața asta pe toate, într-o coincidență a destinului, în acest mare cartier, cu bune și rele, cu zile frumoase și uneori triste, mi-am consumat 17 ani din propria viață, în mare parte sub atenta îndrumare a mătușii mele după tată, ce purta un nume frumos: Natalița, completează cineastul. „A fost o întâmplare să stau exact acolo. Ea, Elena Ceaușescu, a copilărit prin partea aceea a locului, nu neapărat în Veseliei. De fapt, ei doi (ea și Nicolae Ceaușescu) s-au învățat prin Uranus, Dealul Spirii, Rahovei, Ferentaria – cum imi place mie să-i spun acelui cartier. Și e normal să se fi învățat pe acolo, pentru că era o zonă mai dezvoltată a muncitorilor. Acolo erau Uzinele Vulcan, Wolf, Zimmer, Teșătorile Reunite, Industria Lutei, Fabrica de Uleiuri Phoenix, Metalurgia Manotehnica. Era zonă industrială mai dezvoltată, solicita și mână de lucru ieftină. Încă o dată, ce înseamnă viața asta: tu, Elena Ceaușescu, să ajungi din Ferentaria în inima târgului, colț cu Primăverii!”. Nu se știe cât de mult a contat, mai târziu, pentru Elena și Nicolae Ceaușescu faptul că și-au petrecut tinerețea prin Ferentari. Crede Tuțuleasa că a avut vreun legătură faptul că a devenit cameramanul familiei Ceaușescu cu faptul că a stat în acea zonă, că avea „origine sănătoasă”? „Ei au venit mai târziu în fața aparatului meu de filmat. Eu am început profesiunea de cineast în '55, Ceaușescu a venit la putere în '65. Avem deja zece ani de meserie. Nu cred că era important faptul că aveam «origine sănătoasă»...”

Mai dăinuie oare măcar o bucată din fațetele acestei femei prin dulapurile din Mircea Eliade nr.50, acolo unde se află „acel «palat» care reprezenta odihna lor” după cum spune Tuțuleasa? Acolo, în acea casă aflată pe strada Mircea Eliade acum e liniște și singurătate. Doar păunii, păsările care ei îi plăceau atât de mult, bătăuie nestingherii peste tot, de fapt urmașii păunilor care au văzut multe. „Păunii poartă ghinion!”, spune una dintre doamnelor din personalul administrativ, personaje fără voie în piesa unui personaj ce nu le aparține. Dar păunii sunt simbolul luxului, al maiestărilor, probabil de aceea îi plăceau atât de mult. Apoi, vin cucii! Deoarece dressing-ul – o cameră cam cât un apartament, plină cu dulapuri bage în perete, care găzduiește garderoba comună a soților Ceaușescu (sau, mai bine zis, ce a mai rămas din ea) este zugrăvită toată cu singurata pasăre, multiplicată la infinit. „Camera Cucilor”, sau „La cucui”, așa-i spune, subliniază aceleși doamne ce continuă să se mire de atâția ani de bizarerie acestei case deloc răuvoitoare, dar ciudate. Până și tapițeria scaunelor din dressing are cucii pe ea.

Oare care fațetă a Elenei Ceaușescu se află în dulapul cu pălării – nepurtate, se vede, iar vedetă este pălăria Dior – Se pare că nu a purtat nici măcar o dată această pălărie. Iar pantofii... În dulapul cu pantofi sunt aproximativ trei perechi cu tălpile aproape tocite.

Roxana ROSETI

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Un nume mic, abreviat din titlurile „academician, doctor, inginer”, obligatorii în discursul public.

Noi angajamente și sarcini

Cascada sarcinilor și angajamentelor curgea neîntrerupt, alimentată de „indicatiile” și inițiativele patronului României – secretarul general Nicolae Ceaușescu. Noi angajamente, anunță presa, datorită inițiativei lui de a fi fost organizate, cu o zi înainte, dezbateri la nivel național cu cadrele din conducerea centrale ale unităților industriale centrale, ale institutelor de cercetare etc. În „noua democrație muncitorească” – ce se pretindea a fi fost instituită tot de Ceaușescu –, după încheierea dezbaterilor s-a ținut o consfățuire de lucru cu toate cadrele din ministere și unități centrale prezente la dezbateri. Publicitatea n-a fost dată stenograma „confățuirii” din sediul Comitetului Central al PCR, ci doar angajamentele asumate, în urma ei, de oamenii muncii.

Nume la modă – Ioana

Sărbătoarea creștină a învăluit cald familiile și prietenii care și-au sărbătorit apropiatii cu nume de Ion, Ionică, Ionel, Ioana ori Ionela. Public nu s-a spus nimic despre ziua de nume a mii de români. Cum să cultivi „superstii”, sfintii și prorocii?! Și orășenii tineri aveau multe petreceri. După generația Svetlanelor de după război, național-comunismul incurajase tendința numelor tradiționale. Pentru botezul băieților s-au ales voievozii - Rareș, Vlad, Mircea, Bogdan. Pentru fetițe însă, Ioana fusese prenumele preferat. De la Ioanele – copile de scriitori, profesori și doctori – s-au inspirat și ceilalți. În '89, o multime de Ioane sărbătoreau și majoratul.

Supliment la film

La Cinema Patria din București a rulat lungmetrajul românesc „Un oaspete la cină”. Filme românești au

fost prezentate, în proporție de 70%, în toate cinematografele din țară. Erau de câțiva ani în vigoare directivele de promovare a culturii naționale și implicit de reducere, dacă nu eliminare totală, a importurilor. În săptămâna cu aniversarea Elenei Ceaușescu, în cinematografele de elită filmul artistic avea și supliment. Înaintea lui s-a proiectat documentarul „știința, învățământul, cultura – factori de progres și civilizație”. Spectatorii aflau și pe această cale că, fără „contribuția creatoare” a Elenei Ceaușescu, aproape că n-ar mai fi fost învățământ, cultură și știință în România.

Miliția, la datorie!

A fost ultimul sfârșit de săptămână al vacanței de iarnă pentru elevi și studenți. În sate, liceenii și studenții care plecau duminică spre școlile de la oraș au făcut baluri. Chiar dacă stau de ani prin cămine și internate, în vacanțele de-acasă nu se accepta emanciparea fetelor de a petrece noaptea fără părinți. Avantajul balului dintr-un cămin cultural sătesc era prelungirea lui până dimineața. Cu aprobări luate de „comitetul de bal” de la Primărie. Și cel puțin un milițian prezent la datorie. Până la spartul balului, milițianul își omora vremea în discuții cu vreun deputat sătesc, și refuza „cinstitul” cu băutură, scuizându-se cu „serviciul”. Căci nu se știe cine-l putea reclama!

Oglindă, oglinjoară...

Grila de sâmbătă a Televiziunii Române a fost adecvată „ceasului aniversar”. Mult au lucrat echipele de realizatori, după tehnica de la Hollywood, pentru „prelucrarea” secvențelor Tovarășei. Rezultatul a fost neașteptat! Oglindă, oglinjoară – cică s-ar fi adresat ea fiecăruia ecran de televizor ieșit în raza privirii, cine-i cea mai frumoasă și mai deșteaptă din țară? Elena Ceaușescu – i-a răspuns televizorul de câteva sute de ori în acea zi. S-a prelungit și programul o jumătate de ceas. Cu dar aniversar, știut a-i fi pe plac sărbătorite: „Romante și melodii de neuit!” Lavinia BETEA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

REVELIONUL OSPĂTĂRILOR

(Urmare din pag. 1)

De exemplu, unii aveau noroc și nu fie de serviciu în seara aia, întrucât noi o zi lucrăm, alta nu. Ceilalți, care munceau, terminau slujba puțin mai devreme, că șeful închidea restaurantul mai devreme cu o oră, două, ca să avem timp să ajungem acasă, să ne aranjăm pentru Revelionul ospătarilor. Unii veneau și cu soțiile. În acea perioadă și pe mine mă însoțea nevasta, că erau mai mari copii. Acolo, la cantina CFS, alături de noi venea toată conducerea ICSAP, deși șefii făceau și Revelionul normal de pe 31 decembrie, când noi eram obligați să lucrăm. Când ajungeam, directorul ICSAP ne ura bun venit, un nou an cu spor, apoi ne așezam în sala aceea lungă pe unități alături de șeful nostru, fiecare cu cărciuma lui, cu gașca lui. Era o seară exact ca de Revelion, cu diferență că petrecerea nu se organiza la 31 decembrie. Totul era împodobit, erau brazi, sala rămânea ornată de fapt de la petrecerea obișnuită. Dacă era nevoie, se mai puneau câteva ghirlande. Se pictau geamurile cu brazi, se desena o săniuță, simboluri ale iernii și ale sărbătorilor. Erau și atunci pocnitori foarte multe, nu știu de unde se obțineau. Unele se găseau laăștia de la stradă, le făceau ei probabil. Dar erau unele mult mai puternice, pe o teavă găurită într-un loc se turna carbid cu apă și, după ce fermenta un pic, se dădea foc. Efectul era unul ca de tun. Atunci, de față cu toți grangurii mai mari era o mică abținere și în comportament, trebuia să fim puțin mai atenți noi, ospătarii, pentru că era toată conducerea și șefii mari ai noștri, cu toate că alături de ei noi mai stătușem

la câte un spritz de multe ori. În ce privește petrecerea, meniul era unul tradițional și la noi, la Revelionul ospătarilor, cu sărmăluțe, cu gustare, cu toate. Fiecare plătea cât costa, dar era un preț mult mai mic decât cel de la Revelioanele obișnuite. Erau și prețurile mici, de cantină, adăosul nu era mare, iar meniul ieșea foarte ieftin, cam la jumătate de preț. Era o masă ieftină și mai bună decât a comuniștilor de rând. Uneori mai primeam și produse care în mod obișnuit nu prea se găseau. Dar cât poți să mănânci? Mai ales că era lumea sătulă după Sfantul Ioan. Chiar dacă erau unii puțin mai reținuți, toată lu-

mea ieșea la dans, era formidabil. Pe la orele 3:00-4:00, cei care trebuiau să fie la serviciu dimineața se pregăteau de muncă și mergeau direct acolo. Nu prea beam dacă a doua zi urma să fim la serviciu. Dar ne bucuram pentru faptul că eram împreună toți colegii. Veneau și urători, chiar dacă trecuse vremea uratului. Știau că e Revelionul ospătarilor și că vor face bani, că ospătărul e damic din fire, e știe să dea, pentru că și primește. Uneori mai venea și câte un barosan de la partid, chiar și secretarul PCR pe județ. Stăteau cu șefii noștri de la ICSAP la masă. Prim-secretarul Maria Ghițulică a fost parcă o dată.

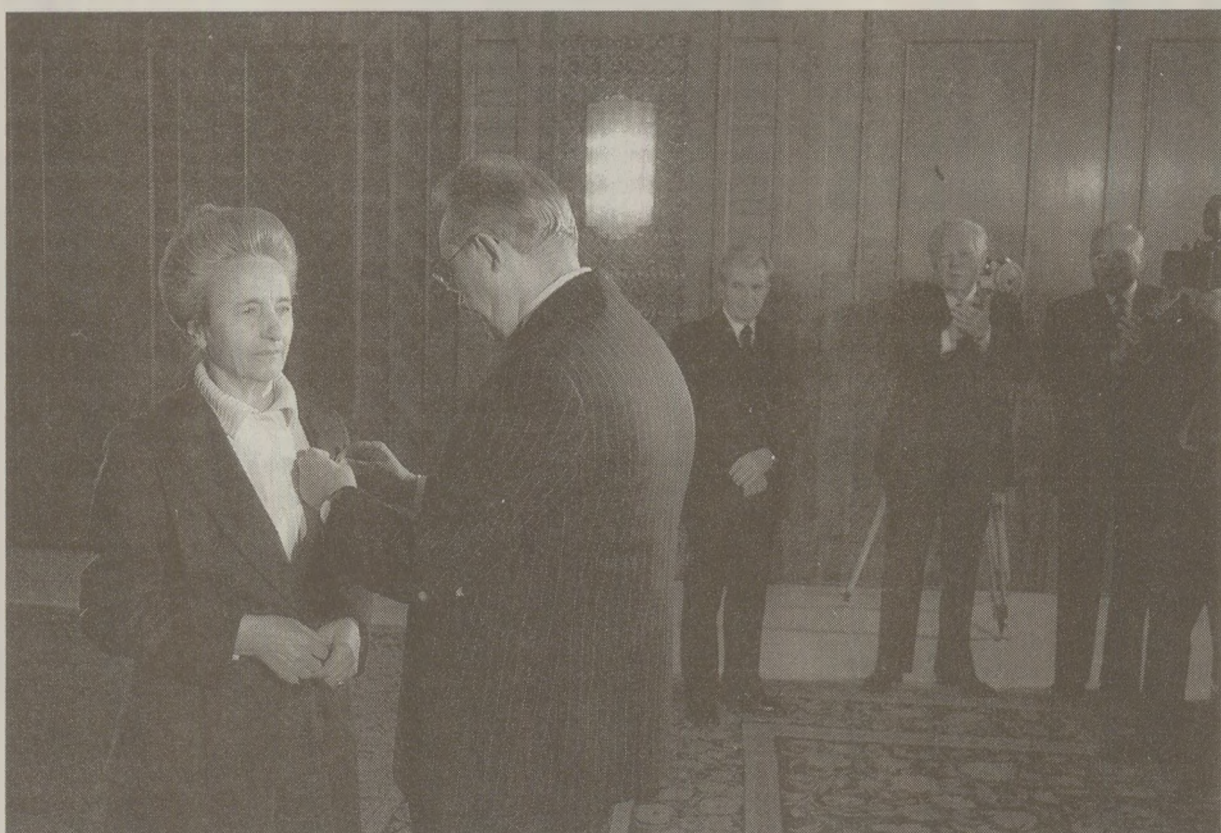
Discurs Elena Ceaușescu

Am deosebită plăcere să exprim cele mai calde mulțumiri conducerii de partid și de stat pentru înaltul titlu de „Erou al Republicii Socialiste România” ce mi-a fost înmănat astăzi, precum și pentru aprecierile și urările ce mi-au fost adresate prin scrisoarea Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al partidului cu prilejul aniversării zilei mele de naștere și a îndelungatei activități revoluționare în rândurile Partidului Comunist Român. (Aplauze)

Consider toate acestea ca o expresie a aprecierii deosebite pe care partidul și poporul nostru o dau activității mele revoluționare, ca activist al Partidului Comunist Român, contribuției duse la realizarea politicii generale interne și externe a partidului nostru de dezvoltare a forțelor de producție, a științei și culturii, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, de întărire continuă a independenței și suveranității României. (Aplauze)

În aceste momente este pentru mine o mare satisfacție faptul că, de mai bine de 50 de ani, mă aflu în rândurile mișcării revoluționare ale partidului nostru comunist, am participat în toate împrejurările la lupta împotriva fascismului și războiului, pentru înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, pentru construcția socialismului în patria noastră.

Nu există satisfacție mai mare pentru mine, ca, de altfel, pentru orice activist revoluționar, pentru orice comunist decât aceea de a fi participant activ la realizarea mărețelor idealuri de libertate, dreptate și independență, la marile

La a 70-a aniversare, Elena Ceaușescu a fost decorată cu distincția de „Erou al Muncii Socialiste” Foto: AGERPRES

transformări pe care le-a obținut poporul nostru, sub conducerea glorioasă a partidului nostru comunist, în edificarea noii orânduri sociale, în fâurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. (Aplauze)

Așa cum pe drept cuvânt s-a subliniat în Expunerea secretarului general al partidului la marile forumuri democratice de la sfârșitul lunii noiembrie, anul trecut, România s-a transformat într-o perioadă istorică scurtă dintr-o țară slab dezvoltată într-o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică,

cu o agricultură în plină dezvoltare, cu mari realizări în domeniul științei, învățământului, culturii, factori hotărâtori pentru progresul general al patriei noastre socialiste.

Toate aceste mari realizări au asigurat ridicarea generală a gradului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor.

Datorăm toate acestea politicii juste a partidului nostru de aplicare consecventă a legilor generale, a principiilor socialismului științific la realitățile țării noastre.

Mărețele realizări obținute sunt rezultatul muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, țărănimii, a intelectualității, a întregului nostru popor, care, în strânsă unitate, sub conducerea partidului nostru, înfăptuiesc neabătut politica generală de înaintare a patriei noastre pe calea socialismului și comunismului.

Suntem, la începutul celui de-al 4-lea an al planului cincinal 1986-1990, care asigură înfăptuirea obiectivelor strategice tratate de Congresul al XIII-lea și Conferința

națională ale partidului, de dezvoltare intensivă, de modernizare, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a tuturor sectoarelor de activitate, de înfăptuire a noii revoluții agrare.

Pe această bază se vor crea condițiile necesare trecerii României la un stadiu superior de dezvoltare economică și socială.

Hotărâtor este acum ca, în spiritul planurilor și programelor, al orientărilor de largă perspectivă, cuprinse în cuvântarea programatică a secretarului general al partidului la marele forum democratic din luna noiembrie, să acționăm cu toată fermitatea pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții în viață a tuturor obiectivelor de dezvoltare economică și socială. (Aplauze)

Doresc să mă refer, în mod deosebit, la rolul important care revine științei, învățământului și culturii, la necesitatea de a face totul pentru așezarea la baza întregii activități, din toate sectoarele, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, în general.

Trebuie să perfecționăm continuu activitatea de cercetare științifică și tehnică, în vederea înfăptuirii în cele mai bune condiții a marilor obiective care asigură înălțarea țării noastre pe noi culmi de progres și civilizație, ridicarea generală a nivelului de cunoștințe științifice și cu acest prilej justetatea politicii externe a partidului nostru, a României socialiste de dezvoltare a colaborării cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, cu toate statele lumii, fără deosebire de orânduire socială.

Scrisoare CPEx către Elena Ceaușescu

MULT STIMATĂ TOVARĂȘĂ ELENA CEAUȘESCU,

La aniversarea zilei dumneavoastră de naștere – zi de aleasă sărbătoare pentru națiunea noastră – și a îndelungatei activități revoluționare, vă adresăm, din adâncul inimilor, într-o vibrantă unitate de gând și simțire cu întregul popor, cele mai calde felicitări, urări de sănătate și fericire, de ani mulți și rodnici de viață, plini de satisfacții și împliniri, împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele Erou între eroii patriei străbune, înflăcărat patriot și revoluționar, genial făuritor de istorie și strălucit ctitor de țară nouă, conducător vizionar al mersului neabătut al României pe calea socialismului – spre comunism.

Cu prilejul acestui înălțător moment sărbătoresc, dorim să vă aducem – asemenea tuturor fiilor patriei – cel mai fierbinte omagiu și să vă exprimăm cele mai profunde sentimente de stimă, prețuire și recunoștință, de înaltă cinșire pentru îndelungata și eroica dumneavoastră activitate în rândurile glorioșului nostru partid comunist, în lupta plină de abnegație, desfășurată cu fermitate și spirit revoluționar în marile bătălii de clasă, antifasciste și antirăzboinice, pentru cauza celor mulți, pentru binele și fericirea țării, pentru victoria revoluției și construcției socialiste în patria noastră și înălțarea României pe culmi tot mai luminoase de progres și civilizație.

Intrând încă din anii tinereții în rândul eroicului nostru partid comunist, dumneavoastră, mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu, v-ați format și călți la școala aspră a luptei revoluționare desfășurate de forțele cele mai înaintate ale societății, de masele largi populare împotriva nedreptei orânduri burghezo-moșierești, a exploatării, fascismului și războiului, pentru eliberarea socială și națională, pentru împlinirea aspirațiilor de progres și bunăstare ale poporului și edificarea unei orânduri mai drepte și mai bune pe pământul românesc. Îndeplinind numeroase și importante sarcini încredințate de partid, ați desfășurat o activitate dărză și neînfrântă pentru atragerea și mobilizarea tineretului, a femeilor, a muncitorilor în lupta pentru apărarea drepturilor și libertăților democratice, cetățenești, pentru înlăturarea asuprii sociale și înfăptuirea deplinei egalități în drepturi între toți cetățenii țării, pentru asigurarea integrității și independenței patriei. V-ați afirmat, încă de atunci, înaltele calități de militant revoluționar și patriot înflăcărat, transmițându-le comunistului de înaltă ținută morală care slujește ca exemplar dăruire cauza nobilă a clasei muncitoare, a poporului, a partidului comunist, idealurile de bunăstare și progres ale întregii națiuni. Numeroase sunt paginile memorabile din istoria patriei și a partidului care vorbesc despre strălucita activitate revoluționară pe care ați desfășurat-o, cu neasemuit curaj, pentru a înfăptui, fără șoapte, misiunile de mare răspun-

dere încredințate de partid în momente decisive ale luptei sale. O asemenea pagină, de luminoasă cutezanță revoluționară, dărze și eroism, înscrisă în istoria națională, o constituie marea demonstrație muncitorească, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, în organizarea și desfășurarea căreia – împreună cu mult simțatul și iubitul conducător al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu – ați avut un rol hotărâtor.

Întregul partid și poporul dau, de asemenea, cea mai înaltă apreciere prezentei dumneavoastră active, nemijlocite în viața politică a țării în noua eră deschisă, antifascistă și antiimperialistă din August 1944. Manifestând aceeași putere de muncă și abnegație, aceleași înalte calități de comunist, de militant patriot, dumneavoastră, mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu, ați desfășurat în rândurile partidului, ale organizațiilor revoluționare de tineret și femei o susținută activitate politico-ideologică și organizatorică, participând cu toată energia la lupta pentru democratizarea țării, pentru cucerirea și consolidarea puterii politice a clasei muncitoare, pentru înfăptuirea obiectivelor revoluției și construcției socialiste.

Călăuzindu-vă după teza de inestimabilă valoare teoretică și practică, fundamentată de secretarul general al partidului, potrivit căreia socialismul și comunismul nu se pot construi decât pe baza celor mai noi cuceriri ale creației umane, dumneavoastră, mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu, ați acționat și acționați cu înaltă răspundere pentru ca știința și cultura românească să cunoască o dezvoltare multilaterală, pe baze moderne.

Eminent om de știință, savant de largă recunoaștere internațională, animat de un puternic spirit revoluționar în gândire și acțiune, înzestrat cu o remarcabilă forță de înțelegere și anticipare a cerințelor viitorului, dumneavoastră manifestați în același timp o neobosită preocupare pentru desăvârșirea propriei opere științifice, impresionantă prin dimensiunile sale, care îmbogățește și perfecționează cunoașterea într-unul din domeniile de mare importanță pentru economia națională – chimia – sporind prestigiul și autoritatea internațională a științei românești.

În înaltele răspunderi ce vi s-au încredințat, ați adus și aduceți, stimată tovarășă Elena Ceaușescu, o contribuție de cea mai mare importanță la dezvoltarea, perfecționarea și modernizarea învățământului românesc de toate gradele, astfel încât școala să fie în măsură să asigure procesului complex al dezvoltării economice sociale a țării cadre cu o temeinică pregătire profesională, de specialitate și un larg orizont cultural, cu o concepție înaintată, materialist-dialectică despre lume și viață, adevărați

oameni noi ai epocii noastre de cutezătoare aspirații și rodnice împliniri socialiste și comuniste.

Este, de asemenea, larg apreciată contribuția deosebită pe care o duceți la dezvoltarea artei și culturii naționale, la îndrumarea și desfășurarea cu succes a marilor competiții de masă – Festivalul național al muncii și creației, „Cântarea României” – , la continua îmbogățire a vieții spirituale a poporului, la formarea și educarea omului nou, înaintat al societății noastre socialiste.

Prin contribuția dumneavoastră nemijlocită, de cea mai mare însemnătate, la transpunerea neabătută în viață a politicii partidului în domeniul vieții spirituale, patria noastră dispune astăzi de o știință, de un învățământ și o cultură înaintate, puse în slujba progresului multilateral al țării, călăuzite, mai mult decât oricând, de marile și perenele valori ale umanismului socialist, de idealurile și aspirațiile cele mai înalte ale poporului român.

Întreaga dumneavoastră activitate, imbinând în mod armonios vocația muncii de creație științifică a savantului-cetățean cu patosul luptei revoluționare a eminentului militant comunist, constituie pentru noi toți un luminos exemplu de slujire cu nemărginit devotament a cauzei partidului, a înflorii și propășirii națiunii noastre socialiste, ne însușitește tot mai puternic în activitatea pe care o desfășurăm pentru înfăptuirea neabătută a hotărârilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a mobilizatoarelor indemnuri adresate de marele nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala Expunere prezentată la ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești.

În această zi de scumpă sărbătoare pentru țară și popor, animați de cele mai înălțătoare gânduri, dorim să vă exprimăm, mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu, sentimentele noastre de aleasă stimă și prețuire și să vă adresăm, din adâncul inimilor, urarea fierbinte de viață îndelungată și fericită, plană de mari realizări și satisfacții, multă sănătate și putere de muncă pentru a contribui pe mai departe, împreună cu încercatul revoluționar și genialul conducător al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la înaintarea patriei noastre, independente, libere și demne, pe calea făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, a înfăptuirii visului de aur al întregii națiuni – comunismului.

Cu cele mai profunde sentimente de grațitudine și afecțiune tovarășească, vă adresăm, cu toată căldura inimilor noastre, dumneavoastră și iubitelui nostru conducător, tradiționala urare:

„LA MULȚI ANI!”

ARTICOLUL ZILEI

TRANDAFIRI ÎN IANUARIE

(Urmare din pag. 1)

Prozatorul Dumitru Radu Popescu explorează prin gândurile sale un spațiu istoric și politic în care s-au afirmat puternic ideile științifice, de o deosebită însemnătate, ale tovarășei academician dr. ing. Elena Ceaușescu. Autorul reliefează realismul și concretetea, caracterul umanist al operei eminentului savant român. „Iata de ce scrie acesta – este important ca puterea științei să fie ocrotită și îndrumată de forța rațiunii, de dorința de a construi o lume a triumfului rațiunii și a luminilor științei și culturii, o lume în care omul să rămână centrul splendorilor timpului pe care singur și-l edifică. Oamenii de știință și pacea – iată o idee-călăuză, o idee-speranță pe care tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a propus-o acestei lumi pentru care ziua de mâine a liniștii poate deveni o realitate.

O realitate a demnității prin muncă și prin responsabilitatea continuă în fața propriei conștiințe și a istoriei. O realitate a triumfului rațiunii”. („Realitatea gândului de pace românesc”).

Într-o convergență a acestor eferescențe idei, Ion Brad subliniază rolul deosebit pe care l-a avut și îl are tovarășa Elena Ceaușescu, ca militant de partid și om politic de strălucită competență. „Nici o bătălie nu poate fi mai nobilă decât aceea care nu-și propune să ucidă, ci să clădească. Pentru că nu vrea să înăbușe în om setea de cunoaștere și perfecțiune, ci să-și taie un făgaș adânc și durabil, să-și dea o perspectivă filozofică și istorică, demnă de secolul nostru, bătălie pe care o duce azi poporul român cu credința în victorie, în pacea și progresul umanității.

Iată de ce, omagiuind personalitatea tovarășei Elena Ceaușescu omagiem nu numai talentul creator al poporului român, munca lui tenace și valorile cuceririlor științifice, punerea unor temelii noi, contemporane, la baza tuturor domeniilor vieții, ci și răspunderea pe care o implică un asemenea program, îndreptățirea apărării lui, printr-o organizare conștientă și sub autoritatea unei înalte concepții de viață”. („Fiică a națiunii române”).

Membrou al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim-viceprim-ministru al guvernului, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățământului, tovarășa Elena Ceaușescu a contribuit cu idei valoroase la dezvoltarea patriei. O vibrantă tableta, din care reținem aceste rânduri, călduros omagiu, semnază și prozatorul George Bălăiță: „De neconceput însă ar fi fost viața noastră de acum fără implicarea tovarășei Elena Ceaușescu în tot ce se face temeinic și chibzuit. Inimă și înțelepciune cu adânci rădăcini în ținutul de legendă al pământului natal, tovarășă Elena Ceaușescu este nu numai autoarea unei

impresionante opere științifice apreciate în lumea întreagă, dar și un om politic pe măsură. Devotată ideii de adevăr și dreptate, tovarășă Elena Ceaușescu veghează neconștient la înălțarea țării. Vieți minunate dăruite ideii de transformare revoluționară a omului și societății. Nume ilustre în istoria contemporană, țara însăși le seamănă și îi urmează”. („Trandafiri în ianuarie”).

Într-o aleasă ținută grafică, Editura Albatros a dedicat în aceste zile tovarășei academician dr. ing. Elena Ceaușescu, volumul omagial de versuri „Urare din inima țării”. Cartea reunește semnături ale unor creatori care muncesc și trăiesc pe tot întinsul patriei. Nu există zonă geografică, vatră de știință și cultură care să nu aibă reprezentanți, poeți de cele mai diferite profesii: elevi, studenți, tehnicieni, muncitori, ingineri, profesori, creatori populari, militari etc.

În paginile celor două ample antologii se regăsește, ca într-un frumos buchet de flori, semnăturile multor oameni de cultură și artiști români. Dumitru Ghișe, Alexandru Andrișoiu, Dina Cocea, Ion Dodu Bălan, Petru Anghel, Corneliu Leu, Eugen Anbu, Dan Târchiu, Vasile Tomescu, Alexandru Balaci, Radu Beligan, Maria Săltănaru Nistor, Hans Liebhard, Ecaterina Oproiu sunt numai câțiva dintre aceștia.

Lor li se alătură, printr-o reușită apariție editorială, poeta Violeta Zamfirescu, care dedică un vibrant volum de poeme tovarășei academician dr. ing. Elena Ceaușescu, „Flori de suflet”, tipărit la Editura Cartea Românească.

De la versurile primei poezii, concentrând imaginea unui destin excepțional, din care citim: „Născută sub cerul dragostei de glie / Pe plaiuri strămoșești atât de roditoare. / Ea a crescut cu gândul ce peste vreme mîlăde / Simțirea de femeie mereu cutezătoare / Alături de bărbatul mereu clarvăzător / Care scrutează limanul depărtării / De peste cinci decenii / Luptând pentru înaltul ideal, biruitor / Din dragoste de adevăr și de popor...”, poeta realizează în versuri limpeză, de adâncă vibrație, portretul liric al adolescentei în care a înflorit voința cunoașterii – prefigurând destinul savantei: „Semințele vorbesc și cuvintele suie / În aburul câmpului, îl lumina argintiu / Ea murmură lângă pridvor urearea de glie / Și gândul rostea «Vreau să știu! Vreau să știu!»”.

Imaginea tinerei revoluționare care și-a dăruit cu devotament existența slujirii clasei muncitoare, cauzei partidului și poporului e astfel conturată în versurile Violetei Zamfirescu: „Lucrând pentru puterea clasei muncitoare / Și pentru al ei Partid / Tu ai aflat cine ești / Și aplecat spre cerul din tine / Zăreai cum fața se transfigurează, ca-n povești...”.

Marian CONSTANTINESCU
România Literară,
12 ianuarie 1989

vremea

În țară vremea s-a răcit ușor. Cerul a fost variabil, mai mult noros, în regiunile nordice. S-au semnalat precipitații sub formă de ninsoare în nord și estul țării, iar pe arii mai restrânse, sub formă de ploaie, lapoviță și ninsoare. Vântul a suflat slab până la moderat, iar temperaturile s-au încadrat între minus 7 (minimă) și plus 4 grade (maximă).

JURNALE PERSONALE

7 IANUARIE 1989

(Urmare din pag. 1)

Când colo, era vorba de o societate filantropică ce finanța o seară de Crăciun pentru câteva sute de bolnavi AIDS... Izolați aici, în clădirea Muzeului, într-o încă, aveau să se bucore de o seară de Crăciun. A. și R. au șters-o imediat, speriați. Revelionul, apoi, i-a prins la Las Vegas. Dar plătiseală. A. crede că americanii nu se lasă distra. Au jucat toată noaptea la jocurile mecanice, iar la miezul nopții fiecare avea câte o trompetă de carton viu colorat și sufla în ea, scoțând sunete stridente, semn că s-a trecut în alt an. Apoi s-au reapaucat, la fel de preocupati, de jocuri. Cât de diferit și plin de viață e un chef românesc, încheie. Cel mai bine s-au simțit în Mexic, la Tijuana, unde toată lumea era pe străzi, sărbătorirea era în stilul european mondial, deci în cel de pe la noi (sau aproape).

Curs la definitivat, fără nici un chef. Romi care pleacă astăzi la Oradea, unde îl așteaptă, la mamă-să, Ana Bl. Si-a făcut o serie de analize, toate au ieșit bine, pare chiar ușor decepționat (lumea îl consideră ipohondru). Îmi vorbește despre un spectacol așezat la Opera, cu „Traviata”. Cântă artistul A., „exportat” de câteva timp în Occident, la Covent Garden, Scala ș.a. De Sărbători, ca tot românul, a venit și el acasă, s-a îndurat să vină și pe aici. Aerele

pe care și le dă în ansamblu, începând cu costumele arborate, toate aduse din străinătate, în vreme ce restul soliziților sunt îmbrăcați ca vai de ei. Frig în sală, așa că în scena balului coristei și-au pus peste bielele rochii ofilite câte un sweater gros și așa întind cupele de „șampanie”... Actul I trecut într-un soi de tensiune neînțeleasă, pare că există un conflict între diferitele personaje (actori), toți erau crispați, rigizi. Aria finală a Violetei e intreruptă de izbucnirea în plâns a solistei care, ieșind la rampă, cu lacrimi repetă publicului, „nu mai pot, stimate spectatori, scuzați-mă, nu mai pot...”. Imediat o altă solistă, care însă nu era în distribuție, iese dintre culise, în negru, și anunță sala că murise colegul lor, baritonul S., și roagă lumea să păstreze pentru el un moment de reculegere. Sala, firește, se conformează. După pauză, ca după un catharsis, spectacolul se reia într-un ritm foarte bun și toți cântăreții sunt la înălțime. S-a aflat apoi că autoritățile n-au admis ca în acea seară (actorul a murit subit) să fie arborat drapelul negru la Opera, nici ca în foyer să se expună portretul lui, cu eșarfă de doliu și niște flori. De aici tensiunea de la început, până când – pe proprie răspundere – una dintre cântărețe a cerut să se țină un moment de reculegere. Pentru putere, moartea nu există, nu e vorba să se vorbească despre morți, nu e voie să se

arboresc steagul de doliu, nici să se facă mitinguri de doliu ș.a. Romi insistă să vin la ei la Comana, spre vară. Cădem de acord în principiu pentru data de 16 iunie. Dar cine știe ce va fi până atunci! Nu-mi place să fac proiecte îndepărtate, dar am acceptat. Întâlnit și pe G., pe care nu-l văzusem de când s-a întors. Are obraji congestionați, o culoare ușor violacee, cu vinișoare proeminente în pomeți, cum avea bunică-mea. Cam absent. Insistă să vin mâine la un whisky. Refuz. Nu-i pomenesec deocamdată despre cărțile care n-au sosit nici acum la ai mei. – Acasă, în corespondență, o lungă scrisoare de la nebuna Sabina H., care m-a acostat și la București într-un tonleibuz. Întâi am bânuit o farsă a lui Doru, însă epistola e autentică. Pe D. l-am felicitat, în cele din urmă, la părinții lui. Era acolo, cum bine intuim. Ipoteza lui M. copilul Eyo!f? Mircea Zăciu, Jurnal. IV. 1985-1989, Albatros, 1998, p. 364-366

Sâmbătă, 7 ianuarie 1989, ora 22:30

Azi e Sfântul Ion! Românii încearcă să-și aducă aminte că odată știau să se bucore!

Azi e însă și ziua Primei Doamne a țării... Așa că am asistat la o exacerbare a tuturor mijloacelor de propagandă... Se spun lucruri inimaginabile și eu... de abia îndrăznesc să sper în ziua de mâine.

În seara asta am vorbit la telefon (e o speranță, doar atât, sclerozat bătrân ce ești!) cu o fată cunoscută la Slănic Moldova, Irina Dridea, fiica unui fost bun jucător de fotbal, actualmente antrenor... Adrian Fetecău, jurnal nepublicat

Cadouri la inventar

Spectacole de gală, recepții la Comitetul Central și la ambasadele României, telegrame de felicitare, expoziții în țară și străinătate cu opera științifică, volume omagiale – toate acestea au intrat în programul de sărbătorire a Elenei Ceaușescu în ultimul său an de viață. Pe lângă manifestările mai deosebite, pe măsura importanței personale și durului, tovarășă academician doctor inginer” prima și dururi mai lumeste, constând în diferite obiecte.

Din relatările Suzanei Andreiaș, administratorul reședințelor cuplului prezidențial de la București și Snagov, aproape trei decenii, sărbătorita nu pune mare preț pe obiectele primite în dar. Ba mai mult, nici nu știa cine cu ce a cadourilor. Oricum, erau atât de multe, că oicine le-ar fi pierdut șirul. Erau tablouri, casete, bijuterii, ceasuri. Ca să le țină evidența, omul de încredere de la reședință atașase pe fiecare obiect un bilețel, unde scria ce obiect era, când s-a primit și de la cine. Darurile se depozitau într-o sală la reședința din Primăverii. „Într-o duminică, a povestit Suzana Andreiaș, am luat-o pe Toarășă mai mult cu forța: Vă rog, veniți! Era și ușă deschisă. A venit și, când s-a uitat, a rămas puțin blocată. «Du-te și cheamă-l pe Toarășă», mi-a spus. Când a venit acolo, Toarășă a întrebat: «Ce e, Lenuto?» «Nucle, ia uită-te și tu ce-i aicea. Tu știai de astea?» «Nu. Nici nu mă interesează!» «Bine, draga, uite ce este în partea asta, în partea asta...» «Dar de când sunt astea aici, Suzana?» «Măntreabă Ceaușescu. (...) Trei zile am inventariat toate obiectele pe care le-a primit, le-am pus la punct, le-am ordonat pe rafturi, pe serie, grupate. De exemplu: de la persoana cutare

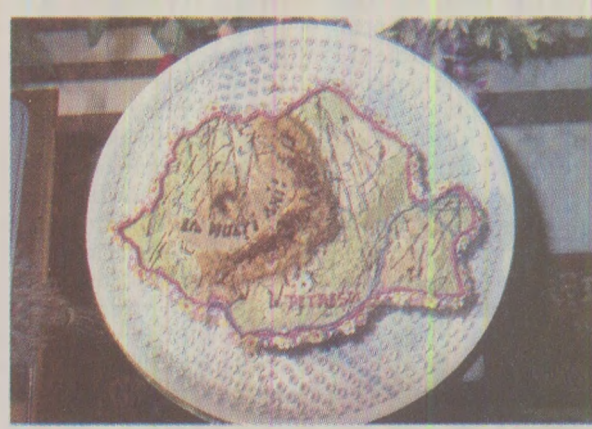

Foto: AGERPRES

s-a primit un serviciu cu mai multe obiecte. Eu le-am pus pe toate la un loc, le-am aranjat. (...) La fel se țină și evidența tablourilor primite, care aveau o soartă ceva mai bună decât restul cadourilor: cu ele se decorau pereții reședințelor ocupate de cuplul Ceaușescu. Pe spatele fiecărui tablou, nelipsita etichetă, unde scria cine l-a trimis, când și cum a venit. Cadourile constând în bijuterii, a relatat Suzana Andreiaș, nu aveau cine știe ce trecere la Elena Ceaușescu, indiferent cât de valoroase erau. Toarășă purta în mod constant un lanțisor cu medalion, iar din cele primite oferea la rândul-i ficele sale, Zoia, sau Poliane, soția lui Nicu. (Cristina DIAC)

Lacrimi în Țara Soarelui Răsare

Moartea lui Hirohito, împăratul care a renunțat să fie zeu

În dimineața zilei de 7 ianuarie 1989, Împăratul Hirohito al Japoniei se stingea din viață, răpus de un cancer duodenal. Se încheia astfel o domnie de 63 de ani, cea mai lungă din istoria Țării Soarelui Răsare. Numele acordat postum acestei epoci - „Shōwa” („Pace luminată”) - pare ironic pentru o perioadă marcată de ascensiunea militarismului nipon, de ororile celui de-al doilea război mondial și de tragediile de la Hiroșima și Nagasaki. Renașterea Japoniei postbelice, pașnică și prosperă, rămâne însă moștenirea luminoasă a domniei lui Hirohito.

Născut în aprilie 1901, Hirohito avea numai 20 de ani când a fost nevoit să preia atribuțiile tatălui său, Împăratul Taisho al Japoniei, incapacitat de o gravă boală neurologică. Taisho nu mai apăruse în public din 1919, starea sa psihică deteriorându-se accelerat. La moartea lui, în decembrie 1926, Prințul moștenitor Hirohito a devenit, oficial, Împărat.

La mijlocul anilor '20, Japonia era o țară predominant rurală, cu puternice tradiții feudale, în care funcționau totuși o fragilă democrație parlamentară. Hirohito își dorea o domnie liniștită și pașnică. O demonstrație discursivă rostită la încoronare: „În Franța, am vizitat câmpurile de luptă ale Marelui Război. În fața unei asemenea devastări, am înțeles binecuvântarea păcii și necesitatea concordiei între națiuni”. În realitate, societatea niponă fusese mai impresionată de revoluția

bolșevică din Rusia decât de tot restul nenorocirilor aduse de prima mare conflagrație mondială. Teama de comunism, dar și industrializarea rapidă (văzută ca o „occidentalizare” forțată) au stimulat apariția curentelor ultranaționaliste. Acestea s-au radicalizat o dată cu instalarea marilor crize economice de la începutul anilor 1930.

Japonia a fost puternic lovită de recesiunea globală. Pe piețele internaționale, prețurile la mătase și orez s-au prăbușit. Volumul exporturilor nipone s-a înjumătățit. Șomajul a crescut exponențial. Tensiunile sociale amenințau să explodeze. Atentatul împotriva prim-ministrului Hamaguchi Osachi de la 14 noiembrie 1930 a dat o grea lovitură democrației. Deși a supraviețuit încă 10 luni, „Premierul Leu” nu a reușit să-și găsească un succesor politic. Când a murit, în august 1931, guvernul civil al Japoniei pierduse aproape orice control asupra țării.

Adevărata putere devenise Armata.

Războiul, ocupația și reconstrucția

Fără acordul guvernului de la Tokyo, armata niponă a invadat Manciuria în vara lui 1931. Parlamentul, dominat de militari, a votat apoi ieșirea Japoniei din Liga Națiunilor. În mai 1932, asasinarea premierului Inukai Tsuyoshi a scos practic din scenă partidele politice. Țara a devenit o dictatură militară.

Care a fost rolul real al Împăratului

Hirohito în această epocă tulbură nu este clar nici în ziua de astăzi. Unii istorici consideră că el a încurajat derapajele totalitare și că a participat activ la luarea marilor decizii, susținând politica expansionistă.

Alții susțin că, de fapt, Împăratul era doar o marionetă în mâinile liderilor militari.

Ar fi putut Hirohito să împiedice invadarea Manciuriei, războiul împotriva Chinei, atrocitățile armatei nipone, atacul de la Pearl Harbour? Ar fi putut salva sute de mii de vieți omenesti refuzând să prelungească o rezistență inutilă, atunci când victoria americanilor devenise inevitabilă? Putea evita holocaustul atomic de la Hiroșima? Sau măcar pe cel de la Nagasaki? Controversele continuă.

Cert este că, după capitularea Japoniei (în august 1945), Hirohito și-a păstrat tronul, în timp ce mulți dintr-o liderii militari niponi au fost judecați pentru crime de război. Împăratul a promis cooperare totală cu ocupantul american și s-a ținut de cuvânt. Timp de șase ani, adevăratul conducător al Japoniei a fost generalul Douglas MacArthur, comandantul Forțelor Aliate. El a demarat un ambițios proces de reconstrucție, impunând, în paralel, ample reforme democratice.

Rolul Împăratului a fost încadrat în limitele strâmte ale monarhiei constituționale. Hirohito a renunțat la statutul său tradițional de „divinitate intrupată”, proclamându-și natura omenescă. O premieră absolută în istoria Japoniei! Până atunci, Împăratul era

considerat descendent direct al zeiței soarelui, Amateratsu, un personaj cerser căruia nu i te puteai adresa și pe care nu aveai voie să-l descrii.

Creatorul de precedente

În lunga sa existență, Hirohito și-a adjucecat multe premiere. În 1921, a întreprins un lung turneu în Europa occidentală, devenind astfel primul moștenitor al coroanei nipone care călătorea în străinătate.

Mult mai spectaculoasă a fost însă decizia sa de a se adresa națiunii, prin intermediul radioului, la 15 august 1945. Vocea Împăratului, considerat de origine divină, nu mai fusese niciodată auzită de muritorii de rând. Hirohito, care tocmai acceptase capitularea, le-a ordonat supușilor săi să „suporte însușitorabilul” și să accepte depunerea armelor.

Ulterior, Împăratul a permis chiar publicarea unor fotografii ale sale, precum și apariția unor articole referitoare la viața sa de familie. În 1959, fiul său cel mai mare, prințul moștenitor Akihito, a primit permisiunea să se însoare cu o plebe, rupând astfel o tradiție veche de 1.500 de ani.

O altă premieră s-a înregistrat în 1975, când Hirohito a devenit primul Împărat al Japoniei care a susținut o conferință de presă.

Recordul cel mai remarcabil al Împăratului Hirohito rămâne însă longevitatea domniei sale: 63 de ani petrecuți pe Tronul Crizantemelor.

Miruna MUNTEANU

Împăratul Hirohito al Japoniei a domnit timp de 63 de ani pe Tronul Crizantemelor. Foto: AFP/MEDIAFAX

Sub mărețul tricolor

Victor Tulbure

La-nceput de an când ninge și nu-i stins de tot ecoul Plugușorului pe care, după datini strămoșești, îl pornim intru slăvirea ce ni-i azi Eroul Și chezașul libertății pe pământuri românești -

Glasul nostru înc-o dată să se-audă prin omături Și din zări în zări să sune plin de dragoste mereu Pentru cinstea celei care de o viață-i stă alături Și-i e sprijin de nădejde și la bine, și la greu.

Să trăiască, să-nflorască, de-mpăliniri să aibă parte, De belșug, de sănătate, de ani lungi, frumoși și buni, Ca în lume să ne ducă faima Țării, mai departe, Și mai sus să ne avânte zborul mândrei națiuni!

Două frunți cutezătoare: sub stindarde înfocate! Două inimi comuniste: sub mărețul tricolor! Să trăiască-n fericeire și să fie-nconjurate Cu iubire-notdeauna de întregul lor popor!

MASĂ TOVĂRĂȘEASCĂ ÎN ONOAREA ELENEI CEAUȘESCU

Elena Ceaușescu a avut parte de ziua ei de o „surpriză” de la colegii din fruntea Partidului și a Statului, care au organizat o „masă tovarășească” în cinstea aniversării zilei de naștere. Eveniment au participat Nicolae Ceaușescu, membrii „plini” și supleanți ai Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, secretarii Comitetului Central, membrii Consiliului de Stat și ai Guvernului, conducătorii „organizațiilor de masă și obștești”. Atmosfera „petrecerii” a fost sobră, invitații adresându-i Eleni Ceaușescu rări de laudă privind „laborioasa” activitate politică și științifică. Nu au lipsit nici urările de viață lungă, multă sănătate și deplină putere de muncă. La sfârșitul recepției, Elena Ceaușescu le-a mulțumit „călduros” participanților pentru surpriza făcută, precum și pentru „inimoasele” felicitări pe care i le-au adresat. Mesenii au fost serviți cu următorul meniu:

Tartine asortate: icre negre, icre de Manciuria, icre de crap, telemea, cașcaval, salam de Sibiu, șuncă, batog, piept de curcan.

Gustări reci: ardei gras cu urdă și mărar, mule cu piept de pasăre, roșii

cu salată de vinete, ciuperci gratinate, piftie de pasăre și de porc, rulouri de legume, rozif pe legume.

Brânzeturi, crudități.

Gustări calde: gujon de șalău, bulete de schweitzer, crochete de legume, chiftelute prăjite și la grătar, ficăței la grătar, bulete de creier, caltaboși cu hrean.

Ciorbă de pasăre cu zdrențe, consommé dublu cu pal parmezian.

Sarmale în foi de varză și viță (guliți).

Rasol de vită cu legume.

Fripturi: curcan la tavă, purcel la tavă, antroci și mușchi de vită, cotlet de porc la grătar.

Garnituri: cartofi gofre, piure de gutui, varză călțită, mere cu beza, fasole, carot, conopidă.

Desert: tort onomastic, salată cu fructe, tort cu fructe, tort cu bezele, cozonaci simpli, cu stafide și nucii, prăjituri de casă, parf și înghețată.

Fructe: mere, pere, pepene, struguri, portocale.

Băuturi: Riesling de Odobești, Galbenă de Odobești, Băbească Nicorești, cabernet Sauvignon de Sâmburești, Muscat Otonel, Tămăioasă Românească, șampanie Jidvei.

Lavinia BETEĂ, Ilarion ȚIU

Zi de sărbătoare

Ionel Diaconu, muncitor, Corabia

Sărbătorim azi, iată, pe-acest străbun meleag, Prin cântec ce-l înalță din inimă poezii Femeia stând alături de Omul Țării drag Veghind cu demnitate izbânzile vieții.

Le-ascultă azi poporul, cu dragoste, cuvântul, Ce izvorăște rodnic din inimă și gând, Din fața temerară în zbor își iau avântul Noi împliniri mărețe, o țară luminată.

Femeia-Eroină în faptă și-n visare, Demn om politic și eminent savant, Cutezătoare minte, purtând în suflet Țara Și dându-i peste veacuri luciri de diamant.

Elena Ceaușescu e-ntruchiparea vie A dragostei de țară, a muncii-nălțătoare, Noi, „La mulți ani!” îi spunem și viața sa să fie Cum astăzi România, o prea frumoasă floare.

Hotărâre-decret a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

TITLUL DE ONOARE SUPREM „EROU AL MUNCII SOCIALISTE” TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

În semn de înaltă prețuire a activității îndelungate desfășurate în mișcarea muncitorească revoluționară, pentru eliberare socială și națională, pentru îndeplinirea aspirațiilor de progres și bunăstare ale poporului român, pentru îndeplinirea obiectivelor revoluției și construcției socialiste pe pământul României,

Pentru contribuția remarcabilă adusă la elaborarea și îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului, la fundamentarea și aplicarea planurilor și programelor de dezvoltare economică și socială a patriei, la întărirea independenței și suveranității țării, la creșterea prestigiului României în lume, la afirmarea tot mai puternică a năzuințelor de pace și colaborare ale poporului român,

Pentru activitatea deosebită, multilaterală, consacrată creșterii aportului cercetării științifice, învățământului și culturii la realizarea marilor obiective ale construcției socialiste, promovării susținute, în toate domeniile, a

celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice în folosul omului, al bunăstării și fericirii sale, al vieții și păcii, al propagării națiunilor și înțelegerii între popoare, În semn de profund omagiu și vie recunoștință al întregului partid și popor pentru activitatea revoluționară, patriotică, pusă în slujba progresului și prosperității patriei,

Cu prilejul aniversării zilei de naștere și a îndelungatei activități revoluționare, Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România

Hotărăse și decretaază:

Articol unic - se conferă titlul de onoare suprem „Erou al Republicii Socialiste România” tovarășei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, prim-viceprim-ministru al Guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului.

NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român, Președinte al Republicii Socialiste România

Portret de maestru

Dumitru Popescu, fost membru CPEX, a caracterizat-o astfel pe Elena Ceaușescu:

„Intrebarea inevitabilă este următoarea: cum a reușit această femeie sexagenară, cu o educație precară, cu un fizic mediocru (fără invalidități sau defecte vizibile, dar și fără sex-appeal), pe plan cultural ignar, cu un intelect neșlefuit, să-l influențeze și să-l manipuleze până la subjugare pe bărbatul atât de impulsiv, ambițios, dărz, plin de el până la refuz, care era N. Ceaușescu? Încerc să-mi recapitez în minte datele personalității ei fizice și spirituale din perioada respectivă. În exterior expunea o anumită acuratețe: purta ansambluri de croială franțuzească (Christian Dior) din texturi plastice, în culori pastel, fustele având întotdeauna lungimea „trei sferturi” și fiind în majoritatea cazurilor plisate, se parfuma discret, nu-și pune pe față decât o vagă peliculă de pudră, păstra aceeași patină blondă a părului și se pieptăna simplu. Mergea fără eleganță, puțin crăcănă, smucindu-și piciorul în șold, atrăgând involuntar atenția asupra feselor mai late decât normal și plate, ca și asupra gambelor îngroșate, fără curbura gleznei. Fața nu prezenta riduri vizibile, dar uscăciunea pielii, unele creșturi mici, porii deschși, laxitățile de pe maxilar și de la gât nu lăsa nici o îndoaială asupra vârstei. Avea o gură rigidă, cu buze nefeminine, lemnoase, nasul masculin, ochii verzi tulburi, fără transparență și strălucire: Nici vocea nu conținea ceva armonios, cât de cât seducător, rar răsănând altfel decât aspru, fără încărcătură sentimentală (doar când citea la microfon găsea un ton de controlat, potoliți, mai cald). Râsul nu făcuse obiectul auto-controlului, de aceea râsuna când vulgar, când fals. Uneori vorbea răstit, iritat sau pronunțat, dar când se supraveghea reușea să pronunțe frazele cu accente

interiorizate și, ca la microfon, cu o căldură împrumutată. N-am surprins la ea gesturi de grație feminină, nici instinctive, nici simulate, doar degetele încerca să-și le miște, când trebuia să apuce câte ceva, într-un mod mai distinct. Mânca puțin, dar urât, fără discreție, și apuca paharul cu toată palma, parcă îl smulgea de la cineva. Pe chipul ei nu apărea jocul de expresii specific femeilor cochetă sau care au reușit să-și conserve un rest tineresc, feciorelnic. Se vedea că nu-și pierduse vremea cu întreținerea femininității sugestive, cu ceea ce se numește inefabilul sexului frumos. Ce rezultat din aceste elementare linii de portret? Uscăciune, răceală, concentrarea atenției în afara esteticii propriului eu, dezinteres pentru impresia lăsată privitorului. Probabil o absorbea calculele așa-zis politice, raționamentele manipulatorii, țintele puterii imediate și de perspectivă. Nu părea interesată să „cucerească” prin calități intrinseci, exteriorizabile, mizând în exclusivitate pe atuurile poziției sociale. Era atât de sigură de efectul autorității, încât orice altel mijloace de atracție îi păreau superflue, poate și umilitoare.

Nu știu cum o fi fost în tinerețe, la vârsta de mijloc părușe mai flexibilă, atentă și veselă, dar acum, în ipostaza schițată, ce înrăurire mai putea exercita, ca femeie, asupra lui N.C.? (...)

Când și-a ridicat în rang soția, la începutul deceniului al optulea, în lumea comunistă ajunse la modă promovarea politică a femeilor liderilor naționali. Să ne amintim de poziția ocupată în China de consoarta lui Mao Tze Dun sau de faima tovarășei de viață a lui Iosif Broz Tito. Altfel, sunt convins că Elena Ceaușescu n-ar fi depășit condiția mediocră a aparținentei la Comitetul Central, unde s-ar fi pierdut în masa eșalonului trei. N.C. era prea ortodox în practicarea codului etic revoluționar ca să-și permită mai mult.

Personal, s-a abținut toată viața de la excese, nu prin natura sa, ci din principialitate: de aceea bea puțin, mânca foarte cumpătat, nu se lăsa ispitit de fuste, se îmbrăca sobru, încerca să impună copiilor o conduită cât de cât riguroasă (că n-a reușit întotdeauna este altceva). Fără acele precedente impunătoare, la care m-am referit, nici E.C. n-ar fi îndrăznit să ceară mai mult, mulțumindu-se probabil cu oarecare notorietate științifică (multe rele ar fi rămas astfel închise în Cutia Pandorei). Dar și după ce a lansat-o, N.C. și-a ținut nevasta, aproape un deceniu, sub control. Îi permitea să trâncănească în cercuri intime, unde nu se punea mare preț pe opinia ei, lăsând să-i treacă „perlele” pe la ureche. Marea politică rămânea departe de influența Elenei, deciziile majore le lua spontan, în absența ei, în anturajul consacrat, n-o consulta în prealabil și nici nu revenea asupra hotărârilor. Ea părea pe atunci resemnată în postura unei „eminente cenușii” pur decorative, fără atribute exprese de putere, respectată mai mult de la distanță, în baza considerației datorate „casei”, ca o altă care nu va accede niciodată la seceputura și coroană. (...)

Când au început să-i sece izvoarele, să vadă cum i se împuținează minereul uman radioactiv, s-a uitat în jur după un toaig. Atunci E.C. s-a oferit să preia povara suplimentară. Nu știu cât de bucurat, de împăcat cu sine a fost el, dar a trebuit să accepte oferta. Așa cum era, nucleul ei de rezistență îi apărea necesar, chiar indispensabil. Încetul cu încetul, în disperare de cauză, s-o fi convins și că E.C. nu e atât de nedotată și neexperimentată cum crezuse, gândind la ea dacă nu înțelegem, logică impecabilă, profunzime și originalitate în gândire, măcar instinct de conservare auto, viclenie, intuiția jocului perfid, propriu femeii, prefăcătorie și combativitate. Nu era, firește, nici pe departe ceea ce

pierduse, dar acest aliaj putea ține cât de cât locul golurilor proprii, irecuperabile, devenea o cărbă, un tonic, un substitut de forță în exercitarea puterii - pe care n-o mai putea onora cu darurile-i naturale sărăcite”. Dumitru Popescu, Anghoasa putrefacției - Memori, vol. IV, editura Curtea Veche, București, 2006, p. 226-231.

tv 7 ianuarie 1989

- 13:00 Telex
- 13:05 La sfârșit de săptămână.
- Țara în ianuarie. Tabletă
- Cântec mândru-n sărbătoare.
- Embleme ale acestui timp eroic: Cetățile Științei, cetățile învățământului. Reportaj de Horia Vasiloni
- Melodi de neuit
- E-naltă sărbătoare în inimi și în gând. Versuri
- Piese folclorice de mare virtuozitate
- Telesport. Panoramic '88 al sportului românesc
- Parada slăgărelor cu: Mirabela Dauer, Ștefan Hrușcă, Vasile Șeicaru
- Redactorii ediției: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor
- 14:45 Săptămâna politică
- 15:00 Închiderea programului
- 19:00 Teledjurnal
- 19:30 Vibrant omagiu. Documentar. Redactor Anca Arion
- 19:50 Din inima întregii României. Spectacol literar-muzical-coregrafic. Regia artistică Andrei Brădeanu
- 20:35 Film antier. Columba. Producție a Studioului cinematografic București
- Cu: Richard Johnson, Antonella Luaidi, Ilarion Ciobanu, Amedeo Nazzari, Ștefan Ciobotărașu, Amza Pellea, Gheorghe Dinică, Florin Piersic, Emil Botta. Scenariul Titus Popovici. Regia Mircea Drăgan
- 21:50 Teledjurnal
- 22:00 Romante și melodii de neuitat. Redactor Florentina Satmari
- 22:30 Închiderea programului